

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МОТИВАЦІЙНИХ ПРОМОВ ІЗ РЕСУРСУ TED

Аналіз присвячений вивченню особливостей перекладу мотиваційних промов із платформи TED з англійської мови на українську. У центрі уваги – труднощі передання лексико-стилістичних, риторичних та емоційних особливостей оригінальних виступів, а також аналіз перекладацьких стратегій, що дозволяють зберегти комунікативну ефективність текстів. Досліджено специфіку жанру мотиваційного публічного мовлення, визначено типові стилістичні прийоми (метафори, анафори, антитези тощо) та запропоновано ефективні підходи до їх перекладу, такі як адаптація, компресія й трансформація.

Ключові слова: мотиваційна промова, переклад, TED, риторичні прийоми, емоційне забарвлення, адаптація, трансформація.

Analysis explores the peculiarities of translating motivational speeches from the TED platform from English into Ukrainian. The focus is on the challenges of conveying lexical, stylistic, rhetorical, and emotional features of the original speeches, as well as analyzing translation strategies that help preserve communicative effectiveness. Researched the genre specifics of motivational public speaking, identifies common stylistic devices (such as metaphors, anaphora, and antithesis), and proposes effective approaches to their translation, including adaptation, compression, and transformation.

Key words: motivational speech, translation, TED, rhetorical devices, emotional coloring, adaptation, transformation.

Мотиваційні промови є унікальним жанром публічного мовлення, що поєднує в собі емоційний вплив, переконливу аргументацію та чітку структурованість. Основна мета таких ви-

ступів полягає у спонуканні слухачів до змін у свідомості, поведінці або емоційному стані. У контексті глобалізації та цифрової епохи, мотиваційні промови набувають все більшого значення, адже вони дозволяють швидко передати потужні ідеї широкій багатокультурній аудиторії [1, с. 36].

Мовні засоби мотиваційних промов

Ефективність мотиваційного виступу значною мірою залежить від використаних мовних засобів. Основними є:

- Риторичні прийоми: риторичні питання (“*Can higher pay make us perform better?*” – «Чи може вища зарплата покращити продуктивність?»).
- Емоційно забарвлена лексика: уживання слів із позитивною або надихаючою конотацією “*Incredible insight!*” – «Неймовірне розуміння!» (конкретизація: уточнення значення слова *insight*), “*Revolutionary thinking!*” – «Револьюційне мислення!».
- Метафори та образність: (“*Mastery is about the journey, not the destination.*” – «Майстерність – це подорож, а не кінцева точка.» (конкретизація: уточнення значення слова *journey*)).
- Вигуки: “*This is huge!*” «Це грандіозно!», “*Mind-blowing!*” – «Вибух мозку!» як приклад сильного емоційного залучення.

Особливості перекладу мотиваційних промов

- Адаптація емоційно забарвленої лексики: Наприклад, “*mind-blowing*” можна перекласти як «вражаючий».
- **Передання риторичних прийомів:** Необхідно зберігати або адаптувати повторення, риторичні запитання, антитези відповідно до норм української мови.
- **Локалізація метафор:** Англійські метафори слід адаптувати до української культурної реальності або пояснювати через образні відповідники.
- **Збереження ритмічності:** Мотиваційні промови мають особливий ритм – короткі енергійні речення, що потрібно зберігати в перекладі.

Труднощі перекладу мотиваційних промов

Переклад мотиваційних промов супроводжується низкою труднощів:

- **Лексичні виклики** — передання емоційно забарвлених висловів, гри слів, неологізмів.
- **Стилістичні труднощі** — збереження ритму мовлення, динамічності та інтерактивності.
- **Адаптація культурних реалій** — пошук відповідників для метафор та фразеологізмів.

Важливо не лише передати інформацію, а й зберегти мотиваційний ефект промови, який робить її потужним інструментом впливу на аудиторію.

Основні перекладацькі стратегії

Щоб зберегти зміст та емоційне забарвлення мотиваційних промов, застосовуються три ключові стратегії перекладу:

Адаптація — зміна формулювань для збереження мотиваційного ефекту.

Компресія — скорочення зайвих елементів, що покращує динаміку тексту.

Трансформації — перебудова речень та стилістичних засобів для природного звучання перекладу.

Оригінал	Переклад	Стратегія	Пояснення
The strongest teams are purpose-driven.	Найсильніші команди орієнтовані на мету.	Адаптація	Акцент на спільних цінностях у колективі
When we remove pressure, performance improves.	Коли ми знімаємо тиск, продуктивність зростає.	Компресія	Усунення зайвих уточнень для динамічного подання ідеї
People shine when given freedom to create.	Люди сяють, коли їм дають свободу творити.	Компресія	Збереження стисненого висловлювання

Оригінал	Переклад	Стратегія	Пояснення
Mastery is about the journey, not the destination.	Майстерність — це подорож, а не кінцева точка.	Трансформація	Конкретизація: адаптація значення <i>journey</i>
A motivated mind is unstoppable.	Мотивований розум неможливо зупинити.	Трансформація	Конкретизація: підсилення мотиваційного характеру

Поєднання цих стратегій дозволяє досягти ефективного сприйняття перекладу мотиваційного контенту.

Дослідження показало, що переклад мотиваційних промов — це складний процес, який вимагає збереження стилістичних та емоційних особливостей.

Найбільш ефективною стратегією є використання адаптації та стилістичних трансформацій, оскільки вони дозволяють перекладу звучати природно для цільової аудиторії.

Важливу роль відіграє культурна адаптація тексту, яка допомагає зробити виступи TED зрозумілими для іншомовних слухачів без втрати їхнього комунікативного ефекту.

Переклад мотиваційних промов TED є актуальною темою, яка потребує подальшого аналізу. Можливим напрямом досліджень є вплив невербальних елементів на комунікативну ефективність перекладу. Результати роботи можуть бути використані у сфері перекладознавства, стилістики та навчальних програм для студентів-філологів.

Результати дослідження підтверджують, що переклад мотиваційних промов є складним, але важливим процесом. Отримані результати можуть бути корисними для перекладачів, які працюють із мотиваційним контентом. Успішний переклад повинен зберігати не лише зміст, а й емоційну силу оригінального тексту. Подальші дослідження можуть зосередитися на аналізі невербальних аспектів промов, таких як жести, міміка та інтонація.

Список використаних джерел

1. Грицай М. С. Культурний контекст у перекладі публічних виступів: виклики глобалізації. *Вісник сучасної лінгвістики*. 2020. № 8. С. 45–51.
2. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову : навч. посібник-довідник для студ. вищ. навч. закл. зі спец. «Переклад». Вінниця : Нова Книга, 2003. 608 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
4. Паламарчук О. Л. Функціонально-стилістичні особливості перекладу риторичних прийомів. *Наукові записки НаУКМА. Філологія*. 2015. № 3. С. 78–83.
5. TED Conferences LLC. TED Talks. URL: <https://www.ted.com> (дата звернення: XX.XX.2025).
6. TEDx Talks. TEDx events. URL: <https://www.ted.com/tedx> (дата звернення: XX.XX.2025).
7. Simon Oliver Sinek “How great leaders inspire action”. TED. URL: https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action/transcript (дата звернення: 27.04.2025).